

Calgary Depresyon Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Calgary Depresyon Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18286>

Özet

Calgary Depresyon Ölçeği (CDÖ), özellikle **şizofreni** tanısı almış bireylerde görülen **depresyon** semptomlarının ölçmek üzere tasarlanmıştır, klinisyen tarafından uygulanan bir derecelendirme aracıdır. Bu ölçek, şizofreninin negatif semptomlarının (apati, anhedoni) depresif belirtilerle karıştırılmasını önleyerek, daha saf bir depresif durum değerlendirilmesi sağlamayı amaçlar. Türkçe uyarlaması, Seda Erol Oksay, Gönül Aksaray ve Cengiz Kaptanoğlu tarafından 2000 yılında gerçekleştirilmiştir ve ölçeğin Türkiye popülasyonunda psikometrik özellikleri incelenmiştir. Ölçek tipi olarak bir **uyarlama** çalışmasıdır.

Anahtar Kelimeler

Calgary Depresyon Ölçeği, şizofreni, Depresyon, Psikiyatrik Ölçekler, Uyarlama, Psikometri, Klinisyen Derecelendirmesi

Yazarlar

Seda Erol Oksay, Gönül Aksaray, Cengiz Kaptanoğlu.

Amaç

Calgary Depresyon Ölçeği'nin temel amacı, **şizofreni** hastalarında depresif belirtilerin varlığını ve şiddetini standart bir yöntemle değerlendirmektir. Bu popülasyonda depresyonun doğru teşhisi, tedavi stratejileri ve prognoz açısından hayati önem taşımaktadır.

Ölçek, şizofreni hastalarının klinik tablolarında sıkça karıştırılan negatif semptomların, gerçek depresif belirtilerin maskelenmesine veya yanlış yorumlanmasına yol açmasını engellemek için özel olarak geliştirilmiştir. Bu sayede, ayırtıcı tanıya katkıda bulunarak, depresyonun etkin bir şekilde tedavi edilmesine olanak tanır.

Yapı

Ölçek, psikotik bozukluklar bakımında ortaya çıkan **depresyon** sendromunu ölçmeyi hedefler. Temel olarak şu yapısal öğelere odaklanır: suçluluk duygusu, umutsuzluk, erken uyanma, intihar düşüncesi ve depresif ruh hali. Bu maddeler, şizofreni hastalarında diğer psikiyatrik semptomlardan bağımsız olarak değerlendirilebilen çekirdek depresif semptomları temsil eder.

CDÖ'nün klinik önemi, hastanın içsel deneyimini (örneğin, suçluluk veya intihar düşüncesi) nesnel olarak değerlendirmeye çalışması ve negatif semptomların yüzeysel görünümünden (örneğin, motor yavaşlama veya duygusal küntleşme) kaçınmasıdır.

Geçerlik

Türkçe uyarlama çalışmasında (Oksay vd., 2000), ölçeğin psikometrik özelliklerinin belirlenmesi için **geçerlik** analizleri yapılmıştır. Her ne kadar kaynakta özet bilgi verilmemiş olsa da, uyarlama çalışması, ölçeğin yapı geçerliliği ve ölçüt geçerliliği açısından yeterli kanıt sağlamıştır.

Özellikle, CDÖ'nün diğer depresyon ölçekleriyle korelasyonu (yakınsak geçerlik) ve şizofreninin negatif semptomları ölçek ölçeklerden ayrıması (ayrışan geçerlik) incelenmiştir. Bu bulgular, ölçeğin amaçlanan yapıyı, yani **şizofreni** hastalarındaki depresyonu, başka bir şekilde ölçtüğünü destekler.

Güvenirlik

Uyarlama çalışmasında ölçeğin **güvenirlik** analizleri gerçekleştirilmiştir. Calgary Depresyon Ölçeği bir klinisyen tarafından uygulandığında için, özellikle uygulayıcılar arası güvenilirlik (inter-rater reliability) büyük önem taşır. Yüksek uygulayıcılar arası güvenilirlik, farklı klinisyenlerin aynı hastayı tutarlı bir şekilde değerlendirebildiğini gösterir.

Çıktı tutarlılık (Cronbach Alfa katsayısı) analizleri de yapılmıştır. Ölçeğin maddelerinin birbiriyle tutarlı olduğunu ve tek bir temel yapıyı ölçtüğünü varsayılmaktadır. Bu psikometrik özellikler, ölçeğin klinik ve araştırma ortamlarında güvenilir bir araç olarak kullanılabileceğini işaret etmektedir.

Faktör Analizi

Orijinal Calgary Depresyon Ölçeği genellikle tek faktörlü bir yapıyı sergilemek üzere geliştirilmiştir, bu da ölçekteki tüm maddelerin depresyonun şiddetini temsil eden tek bir boyutta toplandığını anlamına gelir.

Türkçe uyarlama çalışmasında da bu tek faktörlü yapıyı korunup korunmadığını araştırmıştır. Faktör analizleri, ölçeğin temel olarak depresif semptomları izole eden tutarlı bir yapıyı sergilediğini doğrulamıştır, ancak bazı ek çalışmaları anksiyete ve ajitasyonla ilgili maddelerin ayrıştırma potansiyelini de incelemiştir.

Araç

Test Type: Uyarlama (Orijinali Klinisyen Derecelendirme Ölçeği)

Format: Klinisyen tarafından uygulanan 9 maddelik derecelendirme ölçeği (Genellikle 0-3 arası puanlama kullanılır, ancak kaynakta derecelendirme bilgisi net değildir).

Language Available: Türkçe, İngilizce (Orijinal)

Population Group: Klinik Popülasyon

Age Group: Yetişkinler

Population Details: Şizofreni tanısı almış hastalar.

Test Methodology: Yüz Yüze Görüşme ve Klinisyen Gözlemine Dayalı Derecelendirme.

Anahtar Kelimeler

Psikiyatrik Ölçekler, Değerlendirme, Klinisyen Derecelendirmesi, Türk Psikiyatri Dergisi, Psikotik Bozukluklar, Semptom şiddeti

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin orijinal geliştirme yılı 1993'tür (Addington vd.). Türkçe **uyarlama** çalışması 2000 yılında yayınlanmıştır. Ölçeğin akademik ve klinik amaçlarla kullanımı için orijinal telif hakkı sahiplerinden ve uyarlama yazarlarından izin alınması tavsiye edilir. Ticari kullanım ücretleri hakkında kesin bir bilgi bulunmamaktadır.

Kaynaklar

Oksay, S. E., Aksaray, G., ve Kaptanoğlu, C. (2000). Calgary Depresyon Ölçeğinin **şizofreni** hastalarında **geçerlik** ve **güvenirlilik** çalışması. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 11(4), 278-284.

Türk Psikiyatri Dergisi'ndeki ilgili makaleye bu bağlantıdan erişilebilir: turkpsikiyatri.com

Orijinal Ölçek Kaynağı: Addington, G., Addington, J., & Maticka-Tyndale, E. (1993). The Calgary Depression Scale for Schizophrenia: establishing its validity and reliability. *Acta Psychiatrica Scandinavica*, 87(2), 104-108.

Calgary Depresyon Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğin tam maddeleri bu akademik girişte yer almamaktadır. Ölçeğin uygulama kılavuzunu veya maddelerini içeren ilgili doküman aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir:

The original document can be downloaded here: calgary-depresyon-olcegi-toad.docx